

29.07.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**29 Temmuz 2021
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

29 Temmuz 2021 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARI

— Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesinin 13/07/2021 Tarihli ve 597 Sayılı Kararı

YÖNETMELİKLER

— Yerli Aksam Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Tarım ve Orman Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— İki Taraflı Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

— Pan Avrupa Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Harran Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

— Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 88)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 15/6/2021 Tarihli ve 2018/24439 Başvuru Numaralı Kararı

DANIŞTAY KARARLARI

— Danıştay Üçüncü Dairesine Ait Kararlar

Kuraklık saman fiyatlarını uçurdu

Saman fiyatı, kuraklık nedeniyle rekolte kaybına bağlı olarak yonca fiyatlarına yaklaştı.

Türkiye'nin tahıl ambarı Konya'da kuraklık nedeniyle rekolte kaybına bağlı olarak arzında daralma yaşanan samanın fiyatının, yonca fiyatına yaklaştığı bildirildi.

Bu yıl yağışın az düşmesi hububat üretimini olumsuz etkilerken, besiciler için de saman sıkıntısı baş gösterdi. Hasadın sürdüğü Konya Ovası'nda bazı besiciler yüksek fiyatına rağmen tarla başında sıkı pazarlıklarla saman tedarik ederken, bazıları da alternatif yemlere yöneliyor.

Kaba yem amaçlı silajlık mısır, yonca, fiğ gibi sulu tarım yapılan ürünlerin veriminde ise sorun görünmüyor.

"Geçen yıllara göre çok daha düşük seviyede saman üretimi var"

Ziraat Mühendisleri Odası Konya Şube Başkanı Murat Akbulut, hububattan arta kalan sap-samanda da yeterli verim olmadığını söyledi.

Akbulut, "Geçen yıllara göre çok daha düşük seviyede saman üretimi var. Arz-talep dengesi değiştiğinden saman fiyatları uç noktalarda geziyor. Bu durum üreticimizin rekolte kaybını telafi edecektir ancak hayvancılıkla uğraşanlara olumsuz yansımaktır. Bu da ciddi bir tehlike, saman olmazsa olmaz. Besleme açısından çok elzem görmesek de besicinin en kolay ve ucuza elde edebildiği, kaba yem açığını kapatabildiği kalem samandır" dedi.

Saman fiyatlarının şu anda neredeyse yonca fiyatlarına yakın olduğunu belirten Akbulut, "Samanın tonu bin lirayı bulurken, yoncanın tonu 1500-1600 lira civarında.

29.07.2021

Besicilerimiz bu açıdan ciddi sıkıntı yaşayacak. Kesif yemde de fiyat artışları söz konusu. Bu yıl zor geçecek, umarım buna neden olan kuraklıkları bir daha yaşamayız." dedi.

Konya'nın Gözlü Mahallesi'nde saman balyası yapan Özgür Özdemir de "Fiyatlar uçtu. İhtiyacı olan da fiyatını sormaya çekiniyor. Besiciler saman tedarigi yapamayacak galiba. Balyacılık yapıyorum, arayan-soran yok. Geçen yıl telefonum susmuyordu, bu sezon fiyatlardan dolayı kimse aramıyor. Fiyatı makul olsa alacaklar. Geçen yıl 370-430 lira olan samanın tonu bu yıl 850-900 lira." diye konuştu.

4 kişilik ailenin açlık sınırı 2 bin 903 lira oldu

Türk-İş'in araştırmasına göre, 2021 yılı Temmuz ayında 4 kişilik ailenin açlık sınırı 2 bin 903 TL, yoksulluk sınırı ise 9 bin 457 TL oldu.

Türk-İş'in, çalışanların geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla her ay yaptığı "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması"nın 2021 yılı temmuz ayı sonuçları açıklandı.

Araştırmaya göre, bu ay 4 kişilik ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarını ifade eden "açlık sınırı" 2 bin 903 lira olarak belirlendi.

Gıda ile giyim, konut, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarına denk gelen "yoksulluk sınırı" ise 9 bin 457 lira oldu.

Bekar bir çalışanın "yaşama maliyeti" de aylık 3 bin 546 lira olarak hesaplandı.

Ankara'da yaşayan 4 kişilik ailenin gıda için yapması gereken asgari harcama tutarı, bir önceki aya göre yüzde 1,35 oranında artış gösterdi.

29.07.2021

Yılın ilk yedi ayı itibarıyla fiyatlardaki artış yüzde 12,10'u bulurken, gıda enflasyonunda son 12 ay itibarıyla artış oranı yüzde 20,65 oldu.

Tavuk ve yumurta fiyatı arttı

Araştırmaya göre, bu ay süt ve yoğurt fiyatında artış tespit edilirken, peynir fiyatı aynı kaldı. Fiyat artışları ayın ilk haftası itibarıyla etiketlere yansdı.

Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat ürünlerinin bulunduğu grupta, Kurban Bayramı'nın da etkisiyle et ile sakatat fiyatı aynı kaldı, tavuk fiyatında artış görüldü.

Yumurta fiyatı bu ay da artış gösterdi. Kuru fasulye, kırmızı-yeşil mercimek, nohut, barbunya gibi bakliyat ürünlerinin fiyatı bu ay da değişmedi.

Yaş sebze-meyve fiyatları, özellikle sebzedeki fiyat gerilemesi nedeniyle ortalamada düştü. Geçen ay kilogramı ortalama 7,90 olan taze sebze-meyve fiyatı bu ay 7,33 lira olarak hesaplandı. Ortalama sebze kilogram fiyatı geçen ay 7,21 lira iken, bu ay 6,31 liraya geriledi. Ortalama kilogram meyve fiyatı ise değişmedi ve bu ay 8,55 lira olarak hesaplandı.

Ekmek, pirinç, un, makarna, bulgur, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta, beklenen ve aylardır yürürlüğe girmeyen ekmek zammı bu ay yüzde 16,67 oranıyla uygulamaya kondu. Un ve irmik fiyatı ile bulgur fiyatı değişmedi, pirinç fiyatında artış görüldü.

Gıda maddelerinden tereyağı, margarin, zeytinyağı ve ayçiçek yağı fiyatı aynı kaldı. Siyah ve yeşil zeytin ortalama fiyatı da değişmedi. Ceviz, fındık, fıstık gibi yağlı tohum ürünlerine bayram döneminde indirim uygulandı.

Baharat ürünleri ile çay ve ıhlamur fiyatı değişmedi, bal, pekmez, reçel, şeker, tuz ve salça fiyatında da farklılık olmadı.

IMF'den Türkiye büyüme tahminine aşağı yönlü revizyon

IMF, Türkiye ekonomisi için 2021 büyüme beklentisini yüzde 6'dan yüzde 5,8'e düşürdü.

Uluslararası Para Fonu (IMF), 2021 yılına ilişkin küresel ekonomik büyüme tahmininde değişikliğe gitmezken, gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasında artan ayrışmaya dikkati çekti.

IMF, Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nu güncelledi. Raporla, ekonomik beklentilerin nisan ayından bu yana ülkeler arasında daha da farklılaştığı belirtildi.

COVID-19 aşısına erişimin küresel toparlanmayı iki bloğa ayırdığına işaret edilen raporda, salgın devam ettiği sürece vaka sayısının çok düşük olduğu ülkelerde bile toparlanmanın garanti edilemediği aktarıldı.

IMF, Türkiye ekonomisi için 2021 büyüme beklentisini yüzde 6'dan yüzde 5,8'e düşürdü. 2022 büyüme beklentisi ise yüzde 3,5'ten yüzde 3,3'e düşürüldü.

Gelişmekte olan ülkeler için aşağı yönlü revizyon

Raporda, küresel ekonominin 2021'de yüzde 6 büyümesinin beklendiği, 2022 yılı büyüme tahmininin ise yüzde 4,4'ten yüzde 4,9'a yükseltildiği kaydedildi.

Bu yıla ilişkin küresel ekonomik büyüme tahmininde değişikliğe gidilmeyen raporda, buna karşın, gelişmekte olan ülkelere yönelik bu yıla ilişkin beklentilerin aşağı yönlü, gelişmiş ekonomiler için ise yukarı yönlü revize edildiği ifade edildi.

Raporda, söz konusu revizyonların salgına ilişkin gelişmeleri ve politika desteğindeki değişiklikleri yansıttığına işaret edilerek, gelişmiş ekonomilere yönelik 2021 yılı büyüme beklentisinin yüzde 5,1'den yüzde 5,6'ya çıkarıldığı, gelişmekte olan ekonomiler için büyüme tahmininin ise yüzde 6,7'den yüzde 6,3'e çekildiği kaydedildi.

Enflasyonun 2022'de salgın öncesi seviyelerine dönmesi bekleniyor

Son fiyat baskılarının çoğunlukla salgınla ilgili olağan dışı gelişmeleri ve geçici arz-talep uyumsuzluklarını yansıttığı belirtilen raporda, yüksek belirsizliğin devam etmesine rağmen enflasyonun 2022'de çoğu ülkede salgın öncesi seviyelerine dönmelerinin beklendiği ifade edildi.

Raporda, bazı gelişmekte olan ekonomilerde kısmen yüksek gıda fiyatlarına bağlı olarak enflasyon artışı beklendiğine dikkat çekilerek, "Merkez bankaları genellikle geçici enflasyon baskılarına bakmalı ve temel fiyat dinamikleri netleşene kadar sıkılaştırmadan kaçınmalıdır." değerlendirmesinde bulunuldu.

Enflasyon beklentilerinin şekillenmesi ve finansal koşulların erken sıkılaşmaya karşı korunmasında merkez bankalarının para politikası görünümüne ilişkin net iletişiminin anahtar olacağı vurgulanan raporda, "Ancak geçici baskıların daha kalıcı hale gelme riski var ve merkez bankalarının önleyici tedbirler alması gerekebilir." ifadesine yer verildi.

Raporda, ABD'deki büyük mali desteğin ve diğer gelişmiş ekonomilerdeki yeni tedbirlerin devam eden etkisinin ayrışmayı daha da körüklediği belirtilerek, birçok gelişmekte olan ekonominin ise mali tamponları yeniden inşa etmek istediği, Brezilya, Macaristan, Meksika, Rusya ve Türkiye de dahil olmak üzere bazılarının yukarı yönlü fiyat baskılarını gidermek için para politikasını normalleştirmeye başladığı aktarıldı.

ABD'nin 2021 yılı büyüme beklentisi yüzde 7'ye çıkarıldı

IMF raporunda, bazı ülkelere yönelik yeni büyüme tahminleri de paylaşıldı. Buna göre, ABD ekonomisinin 2021 yılına ilişkin büyüme beklentisi yüzde 6,4'den yüzde 7'ye yükseltildi. Ülke ekonomisinin 2022 yılı büyüme tahmini ise yüzde 3,5'ten yüzde 4,9'a çıkarıldı.

Avro Bölgesi ekonomisinin ise bu yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 4,4'ten yüzde 4,6'ya yükseltilirken, 2022 yılı tahmini yüzde 3,8'den yüzde 4,3'e revize edildi.

Avrupa'nın önde gelen ekonomilerinden Almanya'nın 2021 yılı büyüme tahmini yüzde 3,6'da ve Fransa'nın yüzde 5,8'de sabit tutulurken, İtalya ekonomisinin bu yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 4,2'den yüzde 4,9'a çıkarıldı. İspanya ekonomisinin 2021 yılı büyüme beklentisi ise yüzde 6,4'ten yüzde 6,2'ye çekildi.

Almanya ekonomisinin 2022'de yüzde 4,1, Fransa ve İtalya'nın yüzde 4,2 ve İspanya'nın yüzde 5,8 büyüyeceği öngörüldü.

29.07.2021

İngiltere için 2021 yılı büyüme tahmini ise yüzde 5,3'den yüzde 7'ye çıkarılırken, 2022 yılı tahmini yüzde 5,1'den yüzde 4,8'e düşürüldü.

Çin'in bu yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 8,1'e düşürüldü

Yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülke ekonomilerinin büyüme tahminlerine de yer verilen rapora göre, COVID-19 salgınının ortaya çıktığı Çin'de bu yıla ilişkin ekonomik büyüme beklentisi yüzde 8,4'den yüzde 8,1'e çekildi. Çin ekonomisinin 2022 yılı büyüme tahmini ise yüzde 5,6'dan yüzde 5,7'ye revize edildi.

Hindistan ekonomisinin bu yıla dair büyüme beklentisi yüzde 12,5'ten yüzde 9,5'e düşürülürken, gelecek yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 6,9'dan yüzde 8,5'e çıkarıldı.

Rusya ekonomisine yönelik büyüme tahmini ise bu yıl için yüzde 3,8'den 4,4'e çıkarılırken, 2022 yılı büyüme beklentisi yüzde 3,8'den yüzde 3,1'e düşürüldü.

Bireysel kredilerde çifte rekor

Kredi faizleri yükselse de bireylerin kredi talebindeki artış sürüyor. Bireysel kredi kullanımını mayısta geçen yıla göre yüzde 33 artarak 906 milyar lirayla zirveye ulaştı. Kredi kullanan kişi sayısı ise 34.5 milyon ile rekor kırdı.

Yüksek seyreden kredi faizlerine ve kredi taksitlerine getirilen sınırlamaya rağmen bireysel kredilerde hızlı artış sürüyor. Türkiye Bankalar Birliği (TBB) verilerine göre mayıs itibariyle toplam krediler geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 22,3 artarak 4 trilyon 50 milyar liraya ulaştı. Bireysel krediler ise yüzde 33 artışla 906 milyar liraya yükseldi. Bireysel kredilerde en büyük hacmin, en yüksek faiz oranıyla kullanılan ihtiyaç kredilerinden oluşması dikkat çekiyor. Takipteki krediler hariç, son bir yılda bireysel kredi kullanan sayısı 1,7 milyon kişi artarak 34,5 milyona çıktı. Ortalama kredi bakiyesi ise 26,2 bin liraya yükseldi.

Geçen yıl pandemi döneminde parasal genişleme adımları kapsamında düşük kredi faizleri ile bireysel kredilerde de hızlı bir artış yaşandığına şahit olduk. Normalleşmeyle başlayan parasal sıkılaştırma adımları ile yükselen kredi faizleri bireysel kredi talebinde artışı durdurmaya yetmedi. Türkiye Bankalar Birliği (TBB) verilerine göre mayıs itibariyle toplam kredi geçen yılın aynı ayına göre yüzde 22,3 artışla 4 trilyon 50 milyar liraya ulaştı. Bireysel kredilerde ise artış yüzde 33 ile toplam kredi artış hızının üzerinde gerçekleşirken 906 milyar lirayla rekor kırdı. Son bir yılda takipteki krediler hariç bireysel kredi kullanan kişi sayısı 1.7 milyon kişi artarak 34.5 milyon kişiye çıktı. Ortalama kredi bakiyesi ise 26.2 bin liraya yükseldi.

İhtiyaç kredi faizinin yüzde 23,66'ya, taşıt kredi faizinin yüzde 22,39'a, konut kredisi faizinin yüzde 17,84'e çıktığı mayıs ayında bireysel krediye talebin hızlı artışının sürmesi Merkez Bankası'nın da gündemine geldi. Temmuz başında ise talebi yavaşlatabilmek için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) makroihtiyati önlemleri hayata geçirdi. Ancak önlemler öncesinde TBB verilerine göre bankalardan kullanılan bireysel kredi miktarı 869 milyar liraya, finansman şirketlerinden kullanılan kredi miktarı ise 36.8 milyar liraya yükseldi. Böylece toplam bireysel kredi 906 milyar lira oldu. Banka ve finansman şirketlerinden bireysel kredi kullanan kişi sayısı da geçen yılın mayıs ayına göre yüzde 5,25 artarak 34 milyon 536 bin adete çıktı. Bankalardan bireysel kredi kullananların sayısı da 34 milyon 165 bin adet ile zirve yaptı.

Geçen yıl mayısa göre konut kredisinde artış yüzde 30 olurken kullanılan kredi miktarı 284.4 milyar liraya çıktı. Nisan ayına göre ise kullanılan konut kredisi miktarı geriledi. Bu yıl aslında takip eden aylarda çok hızlı bir artış yaşanmıyor. Son aylarda yükselen faizler konut kredisi talebini sınırladı kullanan kişi sayısı 2 milyon 522 bin kişi oldu. Bu geçen yıl mayıstaki 2 milyon 475 bin kişinin ardından son 1 yıldaki en düşük kullanan kişi sayısına işaret ediyor. Konut kredisinde talep geçen yıl haziran ve temmuzda yüzde 9 ile tek haneye düşen kredi faizi sonrası zirve yapmıştı. Haziranda konut kredisi faizi yüzde 9,30, temmuzda ise yüzde 9,11 seviyesindeydi. Yıllık konut kredisi faizindeki bu tek hane olağanüstü bir talebi de beraberinde getirmişti. Ancak yine sıkılaştırma adımları sonrasında konut kredisi faizleri mayıs itibarıyla yüzde 17,84 seviyesinde. Haziranda yüzde 17,90'a, temmuzda ise yüzde 17,97'ye çıktı. Bu yüksek oranlar talebi biraz sınırladı. Temmuz ayı ile birlikte konut kredisinde geçen yıla göre de düşüş gözlenmesi muhtemel.

Bankadan ihtiyaç kredisinde 1.1 milyon kişilik artış

Bireysel kredilerde en büyük hacim ihtiyaç kredilerinde oluyor. TBB verilerine göre ihtiyaç kredileri toplam bireysel kredilerin yüzde 46'sını oluşturuyor. Geri kalan yüzde 31'ini konut, yüzde 17'sini kredi kartları ve yüzde 5'i taşıt kredileri olarak sıralanıyor.

İhtiyaç kredi faizi de mayısta yüzde 23,66 seviyesinde. Tüm bireysel krediler arasında ihtiyaç kredi faizi en yüksek oran olarak da öne çıkıyor. Faiz hafif de olsa haziranda yüzde 23,37'ye, temmuzda yüzde 23,31'e geriledi. Ancak geçen yıl mayısta ihtiyaç kredi faizi yıllık yüzde 10,61 ile gördüğü en düşük seviyelerinden birindeydi. Bu düşük faiz oranı ihtiyaç kredisi kullanımını çok hızlı artırmıştı. İhtiyaç kredilerinde geçen yılın aynı ayına göre artış yüzde 26,6 ve kullanılan kredi 418 milyar lira. İhtiyaç kredisi kullanan kişi sayısı da 28 milyon 257 bin adet olarak belirlendi. Bu 963 bin ile neredeyse geçen yıla göre 1 milyon kişilik artışa işaret ediyor. Bankalardan daha ağırlıklı kullanılan ihtiyaç kredisinde geçen yıl mayısa göre kullanan kişi sayısı artışı ise 1.1 milyon kişi ve 27 milyon 757 bin adete ulaştı.

Makroihtiyati tedbirler talebi bir miktar yavaşlatabilir

Tera Yatırım Baş Ekonomisti Enver Erkan, bireysel kredilerin büyüme hızının, ticari kredilerin önünde seyrettiğini belirterek şöyle konuştu: "Pandemi dönemindeki kapanmaların ardından, açılmalar ile birlikte özel tüketim ağırlığı arttı. Buna bağlı olarak beyaz eşya, mobilya gibi alışverişler artmakta. Özel bankalar tarafında da açılma artışı olarak Kurban Bayramı ile birlikte oluşan nakit ihtiyacına mütevellit tüketici

kredisi kampanyaları yapıldı. Faiz oranı bankadan bankaya değişebiliyor, vadeler ise 36 aya kadar, ayrıca belli bir ödemesiz dönem de sunabiliyorlar. Görünen o ki, bireysel talep halen belli seviyelerde. Son dönemde, bireysel kredilerdeki artış hızını yavaşlatmak amaçlı olarak taksit sayısının düşürülmesi gibi makroihtiyati tedbirler açıklanmıştı. Bireysel kredi artışı, cari denge açısından da yardımcı olmaz. Özellikle elektrik, elektronik, taşıt gibi özel ve ithal tüketim kapsamına giren kalemler açısından... İç talepte uygulanan sıkı para politikası ve makro ihtiyati tedbirler bir miktar yavaşlamayı beraberinde getirebilir.”

Taşıt kredisi talebi zirveden düşmüyor

Taşıt kredisine de talep artışı devam ediyor. TBB verilerine göre geçen yıl mayısa göre kullanılan kredi miktarı yüzde 93,5 artışla 48.2 milyar liraya çıktı. Bu tarihi en yüksek seviye. Geçen yıl mayısta yüzde 13,12 seviyesinde olan taşıt kredi faizi bu yıl mayısta yüzde 22,39. Ancak bankalar dışında finansman şirketlerinden taşıt kredisi kullanımı çok daha yüksek. TBB verilerine göre bankalardan kullanılan taşıt kredisi miktarı 14.4 milyar lira, finansman şirketlerinden kullanılan ise 33.8 milyar lira seviyesinde. Kullanan kişi sayısında da paralellik var. 212 bin kişi bankadan kullanırken 267 bin kişi finansman şirketlerinden taşıt kredisi temin etti. Toplamda ise 473 bin kişilik kullanım yaşandı.

Taşıt kredilerinde tercih finansman şirketleri (milyar TL)

	Kullanılan kredi			Kredi kullanan sayısı (bin adet)		
	Banka	Finansman şirketleri	Toplam	Banka	Finansman şirketleri	Toplam
2020-05	7,1	17,8	24,9	164	236	396
2020-06	8,4	18,3	26,7	175	228	398
2020-07	9,6	19	28,6	183	230	409
2020-08	10,1	20,3	30,4	186	238	419
2020-09	10,5	21,9	32,4	187	242	425
2020-10	11,1	23,3	34,4	189	239	424
2020-11	11,5	24,7	36,2	189	236	420
2020-12	12	28,5	40,5	191	244	430
2021-01	12,2	29,2	41,4	192	249	436
2021-02	12,6	30,6	43,2	196	255	446
2021-03	13,8	33,1	47	206	268	469
2021-04	14,3	33,7	47,9	210	269	473
2021-05	14,4	33,8	48,2	212	267	473

İlk kez kullananlarda KMH ve kart öne çıkıyor

TBB verilerine göre Mayıs ayında 83 bin kişi ilk defa kredi kartı, 63 bin kişi ihtiyaç kredisi kullanırken, konut kredisi kullanan kişi sayısı 9 bin oldu. 63 bin kişi ise ilk defa kredili mevduat hesabı kullandı. Bu yılki seyre bakıldığında ilk kez kredili mevduat hesabı kullananların sayısı Ocakta 381 bin kişi olurken Şubatta 85 bin, Martta 104 bin, Nisanda 79 bin olarak belirlendi. Kredi kartına ilk kez başvuranlarda ise yine Ocakta

354 bin kişilik hızlı artış yaşanırken sonrasında şubatta 157 bin, martta 154 bin, nisanda 103 bin kişi olarak gerçekleşti. Faizlerin yükseldiği dönemde küçük harcamaları için kredi çekmektense vatandaşın KMH ve kredi kartıyla bu ihtiyacını karşıladığı yorumları yapılıyor.

Şirketler de bireysel krediye yönelmiş olabilir

Piri Reis Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu, açıklaması kolay olmayan gelişmeler yaşandığını belirterek bunun üç nedeni olabileceğine dikkat çekti. Aslanoğlu bu üç nedeni şöyle sıraladı:

- 1) Kredi faizinin az bile olsa üzerinde mevduat getirisi sağlayanların bunu değerlendirdiğini çok duydum.
- 2) Enflasyonun açıklanandan çok yüksek olduğunu düşünen tüketici hem negatif reel kredi faizi beklentisi hem de fiyatların daha da artacağı beklentisiyle bu talebi oluşturuyor.
- 3) O dönemde özellikle hizmet sektörlerinin zorda olması sabit maliyetleri bireysel kredilerle karşılama ihtiyacını arttırmış olabilir.

Fed, faizi değiştirmedi

ABD Merkez Bankası (Fed), beklendiği gibi faizlerde ve varlık alım programında değişikliğe gitmedi.

Federal Açık Piyasa Komitesi (FOMC) faizleri değiştirmeyerek yüzde 0-0.25 aralığında sabit bırakırken, aylık 120 milyar dolarlık varlık alım programının da devam etmesine karar verdi. Karar oybirliği ile alındı.

Bankanın bu zorlu dönemde ABD ekonomisini desteklemek için tüm araçlarını kullanmaya kararlı olduğu yinelenen açıklamada, böylece maksimum istihdam ve fiyat istikrarı hedeflerinin desteklendiği ifade edildi.

Açıklamada, aşılamada kaydedilen ilerleme ve güçlü politika desteği ile ekonomik faaliyet ve istihdam göstergelerinin güçlenmeye devam ettiği aktarıldı.

"Ekonomik görünüme yönelik riskler devam ediyor"

Salgından en olumsuz etkilenen sektörlerin iyileşme gösterdiği ancak tam olarak toparlanmadığına işaret edilen açıklamada, enflasyonun yükseldiği ancak bu yükselmenin büyük ölçüde geçici faktörlerden kaynaklandığı vurgulandı.

Açıklamada, genel finansal koşulların destekleyici olmaya devam ettiği belirtilerek, "Ekonominin gidişatı salgının seyrine bağlı olmaya devam ediyor. Aşılarla ilgili ilerleme, halk sağlığı krizinin ekonomi üzerindeki etkilerini azaltmaya devam edecek, ancak ekonomik görünüme yönelik riskler devam ediyor." değerlendirmesinde bulunuldu.

Federal Açık Piyasa Komitesinin (FOMC) uzun vadede maksimum istihdam ve yüzde 2 enflasyon hedefini sağlamayı amaçladığı yinelenen açıklamada, bu hedeflere

ulaşılana kadar para politikasının destekleyici duruşunun sürdürülmesinin beklendiğinin altı çizildi.

"Ekonomi hedefler doğrultusunda ilerleme kaydetti"

Açıklamada, federal fon oranı için hedef aralığın yüzde 0 ile 0,25 arasında tutulmasının kararlaştırıldığı kaydedildi.

Bankanın mevcut varlık alımında değişikliğe gitmediği de belirtilen açıklamada, "Ekonomi hedefler doğrultusunda ilerleme kaydetti ve Komite önümüzdeki toplantılarda ilerlemeyi değerlendirmeye devam edecektir." ifadesi yer aldı.

Açıklamada, Komitenin uygun para politikası duruşunu değerlendirirken gelen verilerin ekonomik görünüm üzerindeki etkilerini izlemeye devam edeceği ve hedeflere ulaşılmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkması halinde, para politikası duruşunu uygun şekilde ayarlamaya hazır olacağı yinelendi.

'İlerleme' vurgusu 'tapering yaklaştı' olarak algılanıyor

Fed'in açıklamasında bankanın hedeflerine doğru "ilerleme" olduğunun vurgulanması, dünya ekonomi basınında Fed'in tapering'in daha yakın bir tarihte başlayacağına işaret ettiği şeklinde yorumlanıyor.

Financial Times, konuya ilişkin haberine "Fed ekonomik iyileşmede 'ilerleme' olduğunu söyleyerek tapering kararının daha yakın olacağının sinyalini verdi" başlığını attı.

Erdoğan: Karadeniz gazıyla dışa bağımlılığı azaltacağız

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, Karadeniz'de gaz yakma töreninde "Sondaj konusunda ulaştığımız teknik yeterlilikle dışa bağımlılığımızı sona erdirdik. Karadeniz gazıyla dışa bağımlılığı azaltacağız.

Keşfettiğimiz gazın değerini mesnetsiz iddialarla düşürmeye çalışanlar, bugün burada yanan ateşe iyi baksınlar" diye konuştu.

Erdoğan, Karadeniz'deki gaz yakma törenine canlı bağlantıyla katıldı. Cumhurbaşkanı Erdoğan burada yaptığı konuşmada özetle şunları söyledi:

"Manavgat'taki yangın tüm boyutlarıyla araştırılarak yangında zarar gören vatandaşlarımıza her türlü destek sağlanacaktır.

Sondaj konusunda ulaştığımız teknik yeterlilikle dışa bağımlılığımızı sona erdirdik. Karadeniz gazıyla dışa bağımlılığı azaltacağız.

Bugün Türk-Ali 2 kuyusu gaz akış testiğini gerçekleştiriyoruz. Yerin yüzlerce metre altından çıkarmaya başladığımız Karadeniz gazını bugün ilk defa yerinde yakacağız.

 Recep Tayyip Erdoğan ✓ @RTErdogan
Türkiye devlet görevlisi

Sakarya Sahası Gaz Yakma Töreni

Recep Tayyip Erdoğan
Sakarya Sahası Gaz Yakma Töreni

ÖS 9:37 · 28 Tem 2021

Önce Türk-Ali-2 kuyusunda uzun süreli akış testleri yapıldı. İkinci aşamada yüzeyden kontrol edilen akıllı vanalar ve deniz tabanı test vanaları devreye sokuldu. Son aşamada yüzey test aşamalarıyla gaz yüzeye verildi.

Şu ana kadar iyi bir planlama ve detaylı iş takvimiyle hedeflerimizden herhangi bir sapma yaşamadık. İlk fazı 2023'e yetiştirmek için çaba harcıyoruz.

Son bir yılda toplam 5 kuyu açtık. Amasra-1 kuyusunun keşfini Sakarya gaz sahasındaki benzer keşiflerimizin habercisi olarak görüyoruz.

Gazı karaya çıkaracak deniz tabanı üretim sistemleri ve kara gaz işleme tesislerinin süreçleri de eş zamanlı olarak sürüyor. Her iki üniteyi birbirine bağlayacak boru hatlarını da inşa edeceğiz."

36 formülü devrede: İşte CHP'nin ekonomi vaatleri

Erken seçim tartışmaları sürerken, CHP de ekonomi vaatleri için harekete geçti. CHP, 36 maddeden oluşan bir ekonomi paketi hazırlanacak. '6X6=36' formülü ile oluşturulan vaatler arasında Türkiye Varlık Fonu'nun kaldırılması ve Hazine garantileri yatırımların kamulaştırılması bulunuyor.

CHP Ekonomi Masası, olası bir erken seçimde sunacağı 'ilk 100 gün vaatleri'ni hazırlamaya başladı.

Ekonomi Masası üyeleri, işçi, emekli, esnaf, çiftçi, sanayici, gençlik ve mülteci sorununun etkilerine yönelik ana başlıklarda seçmene neler vaat edilebileceğini görüştü.

Cumhuriyet'in haberine göre, gerçekleştirilen toplantıda '6X6 formülü'ne karar verildi. CHP'nin logosunda bulunan 6 oku temsilen '6 ana başlık altında 6'şar somut vaat olmak üzere toplam 36 maddeden oluşan bir ekonomi paketi' hazırlanacak.

TÜRKİYE VARLIK FONU KALDIRILACAK

CHP'nin olası vaatleri şöyle:

"- Kuruluşundan itibaren tartışmalarla gündeme gelen Türkiye Varlık Fonu kaldırılacak.

- Kamu, özel işbirliği modeli ile inşa edilen, yüklü Hazine garantileri nedeniyle eleştirilere konu olan köprü, otoyol, hastane ve havalimanı gibi yatırımlar kamulaştırılacak.

KREDİ BORÇLARININ FAİZLERİ SİLİNECEK

- Son günlerde kamuoyunda ekonomik etkileri de tartışılan 'sığınmacı' ve 'düzensiz göç' sorununun kesin çözümüne yönelik daha önce açıklanan öneriler ışığında somut bir yol haritası sunulacak.

- Pandemi döneminde devletten yeterince destek alamayan ve bankalara yönlendirilen esnafın geri ödemekte zorlandığı kredi borçlarının faizleri silinecek, ana paranın ise makul ölçüde taksitle geri ödenebilmesine olanak tanınacak.

- Çıkarılacak kararname ile stopaj vergisi kaldırılacak.

- Çiftçilerin de banka ve tarım kredi kooperatiflerinden aldıkları kredilerin faizleri sifirlanacak, anaparanın makul taksitlerle geri ödenmesi imkânı getirilecek.

- Asgari ücretten vergi kesintisi kaldırılacak.

KYK BORCU İÇİN YENİ DÜZENLEME

- Her ay çalışanların maaşından yapılan kesintilerle oluşturulan İşsizlik Fonu'ndaki birikimden teşvik ya da destek adı altında işverene para aktarılmayacak. İşçinin birikimi işçi için kullanılacak.

- Yardıma ihtiyaç duyan yurttaşlara verilen sosyal desteklerin tek çatı altında toplanmasını öngören Aile Destekleri Sigortası (ADS) yaşama geçirilecek. ADS ile maaşlar, ailedeki kadınların hesabına yatırılacak, yoksulluk sınırının altında aile kalmayacak, gençlere eğitim, çocuklara beslenme desteği sağlanacak.

- İşsizlik nedeniyle öğrencilik döneminde aldığı KYK kredisinin borcunu ödeyemeyen gençler için hacizler kaldırılacak, faizler silinecek. Borçlu gençler, iş bulduklarında makul taksitler ile geri ödeme yapabilecek."

Manavgat'ta büyük felaket: 1 kişi hayatını kaybetti, 10 kişi mahsur kaldı

Antalya'nın Manavgat ilçesinde dün başlayan yangına müdahale sürüyor. Manavgat merkeze 30 kilometre uzaklıkta başlayan yangın, gece boyunca hızla ilerledi. İlçe merkezine 4 kilometre uzaklıktaki Ulukapı Sülek Mahallesi de boşaltıldı. Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Akseki'de bir vatandaşın hayatını kaybettiğini ve Oymapınar Barajı'nda 10 kişinin mahsur kaldığını açıkladı.

Dün öğle saatlerinde Manavgat'ın Yeniköy mahallesinde başlayan ve büyüyerek 4 farklı noktada gün boyu ilerleyen yangına müdahale devam ediyor.

Gece boyunca esen şiddetli poyraz nedeniyle alevler Ulukapı Sülek Mahallesi'ne kadar geldi. Yangının ilk çıktığı noktaya 25, Manavgat merkeze ise 4 kilometre uzaklıktaki mahalle jandarma ekipleri tarafından boşaltıldı.

Alevlerin ortasında kalan evlerdeki vatandaşları jandarma ekipleri siren çalarak uyarıp tahliye etti. Bazı çiftçiler küçükbaş hayvanlarını sürü halinde önüne alarak mahalleden kaçtı.

Manavgat merkeze yaklaşan alevler nedeniyle gökyüzü de kıızıla döndü. Otomobilleriyle alevlerden kaçan vatandaş, mahalle girişinde Manavgat merkeze yakın bir noktada bekletiliyor. Gözyaşıyla yanan evlerini uzaktan izleyen mahalle sakinleri ise Manavgat merkezin alevlere teslim olmasına çok az kaldığını söyledi.

Turizm çalışanı Hasan Ünal, yangının gece saatlerinden itibaren hızla Manavgat merkeze doğru ilerlemeye başladığını söyledi. Yangının ilk çıktığı nokta olan Yeniköy mahallesine 25 kilometre uzaklıktaki Ulukapı Sülek Mahallesi'nde oturan Ünal, "Çocuklarımı ve eşimi aracıma aldım. Tüm mahalleleri dolaştım. İnsanları uyardım. İshak Saidi bölgesinde yangının olduğunu söyledim. Kimse beni dinlemedi. Kornaya bastım ama kimse kalkmadı. Kalksalar mı herkes bir yerden tankerle su sıksaydı yangın bu kadar ilerlemezdi. Burası Manavgat merkeze 4 kilometre uzaklıkta. Yarım saate merkeze iner" dedi.

Yangının başladığı yerle Ulukapı Sülek Mahallesi arasında 25 kilometrelik mesafe ve bir ırmağın geçtiğini anlatan Mustafa Ay, "Buraya gelen yangın sanırım Akseki tarafından geldi" dedi.

Ahırdaki hayvanlarını son anda kurtardığını gözyaşlarıyla ifade eden Galip Kara, "Eviden kaçtım ben. Ahırdaki hayvanlarımı salıverdim. Eşimi ve çocuklarımı alıp kaçtım. Canımızı zor kurtardık. En son tepeden baktığımda mahalle komple yanıyor. Yangın Manavgat merkeze geliyor" diye konuştu.

Geceyi ayakta ve uykusuz geçirdiğini gözyaşlarıyla anlatan Ayşe Güven, evine alevlerin henüz ulaşmadığını ancak ulaşacağı korkusu yaşadığını sözlerine ekledi. Yangın nedeniyle daha önce boşaltılan Çolaklı, Evrenseki, Yeniköy, Kalemler mahallelerinde birçok eve hasar görmüştü.

BAKANDAN AÇIKLAMA

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli Manavgat'taki orman yangına ilişkin basına açıklamalarda bulundu. Bakan Pakdemirli Kepez'de 1 vatandaşın hayatını kaybettiğini açıkladı.

Pakdemirli şöyle konuştu:

* Devam eden yangınlar; Adana Karahisarlı, Adana Poz, Adana Kozan'da da üç ayrı noktada olmak üzere yangınlar devam ediyor. Osmaniye Kadirli'de bir yangın var. Antalya Manavgat yangınımız kontrol altında ancak gece saatlerinde Akseki'de çıkan bir yangın hâlâ devam ediyor.

* Kayseri Yahyalı'da bir yangın ve Mersin Aydincık ilçesinde bir yangın devam ediyor. Mersin'de yeni aldığımız bir habere göre Silifke ilçesinde de bir yangın devam ediyor. Silifke'de devam eden yangının yüksek gerilim hattından dolayı olduğu düşünölmekte.

* Maalesef bir kaybımız var. Antalya Akseki'de 82 yaşındaki bir vatandaşımız vefat etmiştir. Başımız sağ olsun. Buradan sizler vasıtasıyla yangın bölgelerindeki vatandaşlarımıza tekrar sesleniyorum.

* Uyarıları mutlaka dikkate alsınlar. Uyarıları boşa yapmıyoruz. Elbette malımız önemli ama hiçbir şey canımızdan önemli değil. Evinde yalnız kalan amcamız maalesef vefat etmiş durumda. Lütfen anonslara ve bu konudaki çağrılara mutlaka uymamız gerekir diye düşünüyorum.

İNSANSIZ HELİKOPTER KULLANILYOR

Üzerinde bulunan yüksek çözünürlüklü termal kamera ve sensörlerle kontrol noktasına destek sağlamak üzere geliştirilen insansız helikopter, Manavgat yangını ile mücadelede kullanılıyor.

Havada 8 saate kadar kalabilen ve gelen talebe göre anlık görüntü aktarımı yapabilen insansız helikopter, saatte 160 kilometre hıza ve 20 bin feet yüksekliğe çıkabiliyor. 2,5 senedir devam eden Ar-Ge projesi sonunda geliştirilen insansız helikopter, yangın koordinasyon merkezine anlık görüntü aktarıyor ve yangının gidişatına dair sıcak bölgelerle ilgili detaylı bilgileri yangın kontrol merkezi ile anlık paylaşıyor.

DAHA ÖNCE DE 2 BÜYÜK YANGIN ÇIKTI

Öte yandan Manavgat'ın Bucakşeyhler Mahallesi'nde 2007 yılında çıkan orman yangınında 950 hektar ormanlık alan yanmıştı. Yangının olduğu bölgede bulunan eski manken Tuğba Özay'ın çiftliği de hasar görmüştü.

Taşagıl Mahallesi'nde, 31 Temmuz 2008 tarihinde çıkan ve 5 gün sonra kontrol altına alınabilen Taşagıl orman yangını, Türkiye'nin en büyük orman yangını olarak tarihe geçmişti. Manavgat ve Serik ilçeleri sınırlarında 16 bin hektar ormanlık alanın kül olduğu yangında yüz binlerce ağaç ve canlı yok olmuştu.

Yangının hemen sonrasında bölgede, Orman Genel Müdürlüğü'nce (OGM) içinde yangına dayanıklı türlerin de olduğu ağaçlandırma çalışması başlatılmıştı. Türkiye'nin

29.07.2021

en büyük orman yangını hafızalarda tutmak amacıyla Taşagöl'de bir merkez oluşturulmuştu. Köprülü Kanyon rafting merkezlerinin de bulunduğu alanda, yangına ait acı fotoğrafların yanı sıra yangında kaybedilen 13 ağaç türüne ait sembolik mezarlar yapılmıştı.

Ağaç mezarlığında, orman yangınında yok olan kızılçam, fıstık çamı, zeytin, sandal, defne, zakkum, akça ağaç, selvi, mezarlık selvisi, keçi boynuzu (harnup), mart mersini, çitlenbik ve diken ardıç mezarı bulunuyordu.(DHA)

Bu faizi kim, kime ve niye veriyor?

Alaattin AKTAŞ

29 Temmuz 2021 Perşembe

✓ **Bankaların mevduata fiilen uyguladığı en yüksek faizle vatandaş için geçerli olan ortalama faiz arasında çok büyük farklar oluşuyor.**

✓ **Fark döviz hesaplarında çok dikkat çekici. Vatandaşın hesabına yüzde 1 bile faiz verilmeyen dolarda kimlere, hangi bankalar tarafından ve hangi gerekçeyle yüzde 3.84 faiz uygulandı?**

✓ **Bu faizi veren banka ya da bankalar karşı tarafı memnun etmek için bunu yapmadıklarına göre acaba sıkıntıda mıydılar?**

Mevduatta bir görünür faiz var; açıklanan, uygulanan... Bazı bankalar özel saydıkları müşterilerine, örneğin kredi kartını kullananlara, otomatik ödeme talimatı bulunanlara bir miktar yüksek faiz veriyor ama bu yine bilinen, açıklanan bir faiz. Gizli saklı değil.

Bir de hiç açıklanmayan, bilinmeyen sır faiz var. İşte sorumuz bu faizle ilgili.

Daha önce de sorduk bunu. Tüm para cinslerinde ve tüm vadelerde astronomik düzeye ulaşan bu faiz kime ya da kimlere ve niye veriliyor? Tabii ki sorunun bir de "kim" tarafı var. Böylesine yüksek faizi hangi banka ya da bankalar uyguluyor?

Kaynak Merkez Bankası

Bu çok yüksek faiz oranlarını aktarmadan önce akla gelmesi muhtemel soruyu yanıtlayalım.

Hem bu yüksek faiz için sır gibi saklanıyor diyeceğiz, hem de oranları sıralayacağız, bu tabii ki bir çelişki gibi görülebilir. Öyle ya, biz bu faiz oranlarını nereden öğreneceğiz ki...

Bu oranlar herkese açık bir kaynakta ilan ediliyor. Merkez Bankası, her ay bankaların mevduata "fiilen uyguladıkları azami faiz oranı" nı para cinslerine ve vadelere göre ilan ediyor. Merak eden Merkez Bankası'nın web sayfasında bu oranları görebilir.

Dolara yüzde 3.84 faiz olur mu?

Oluyor! Ortalama faiz yüzde 1 bile değilken yüzde 3.84 faiz oluyor!

Merkez Bankası verileri, fiilen uygulanan en yüksek faizde Mayıs ayındaki durumu gösteriyor ve buna göre söz konusu ay bir ya da birden fazla banka bir aya kadar vadeli dolar cinsi mevduata tam yüzde 3.84 faiz uygulamış. Dolar cinsi mevduatın Mayıs ayındaki ortalama faizi mi, yalnızca yüzde 0.89. Yani arada tam 2.95 puanlık fark var.

Euro cinsi mevduattaki rekor ise altı aya kadar vadeli mevduatta ve oran yüzde 2.25. Bu vade ve bu parada ortalama faiz yüzde 0.43, fark da 1.82 puan.

Türk Lirası cinsi mevduatta da azami faiz vadelere göre yüzde 20 ile yüzde 20.94 arasında değişiyor ve ortalama faiz ile arada 1.46 ile 4.61 puan arası fark oluşmuş durumda.

Yani vatandaşın neredeyse tümü denilebilecek çok büyük bir kesimi ancak enflasyon kadar faiz alabilirken, döviz hesabına neredeyse hiç faiz elde edemiyorken, birileri gerçekten şahane oranlardan yararlanabiliyor.

Şimdi sormak hakkımız değil mi:

“Böylesine yüksek faizi kim, yani hangi bankalar, kimlere ve niye uyguluyor?”

Bankalar mayısta en yüksek ve ortalama ne faiz uyguladı? (%)

	En yüksek faiz		Ortalama (Genel)	Fark (Puan) (Genel)
	(Genel)	(Kamu)		
TL cinsi mevduat				
Bir aya kadar vadeli	20,00	19,65	17,40	2,60
Üç aya kadar vadeli	20,25	19,65	18,79	1,46
Altı aya kadar vadeli	20,25	19,65	17,98	2,27
Bir yıla kadar vadeli	20,75	19,65	17,97	2,78
Bir yıl ve daha uzun	20,94	19,60	16,33	4,61
Dolar cinsi mevduat				
Bir aya kadar vadeli	3,84	3,00	0,89	2,95
Üç aya kadar vadeli	2,85	2,85	1,33	1,53
Altı aya kadar vadeli	2,75	2,75	1,28	1,47
Bir yıla kadar vadeli	3,40	2,50	1,21	2,20
Bir yıl ve daha uzun	2,50	2,50	1,04	1,46
Euro cinsi mevduat				
Bir aya kadar vadeli	1,75	1,75	0,34	1,42
Üç aya kadar vadeli	2,00	1,80	0,56	1,45
Altı aya kadar vadeli	2,25	1,80	0,43	1,82
Bir yıla kadar vadeli	1,65	1,65	0,43	1,22
Bir yıl ve daha uzun	1,50	1,50	0,35	1,15

BU FAİZİ VEREN BANKA SIKINTIDA DEMEK MİDİR?

Böylesine yüksek faizi uygulamanın şubelerin yetkisinde olmadığını biliyoruz. Bu oranlar daha tepede kararlaştırılıyor. Ama neden?

Tablomuzdaki oranlara dönelim... Mayıs ayında bir aya kadar vadeli döviz cinsi mevduata yüzde 3.84 faiz verildiğini belirttik. Şimdi bu faiz, laf olsun diye örneğin 1.000 dolar tutarındaki bir mevduata verilmez. Yüksek faiz uygulamış olmak bir övünç kaynağı değil ki banka böyle bir yola başvursun. Demek ki bu faizi veren banka ya da bankalar yüklü miktarda dolara ihtiyaç duydu ve o parayı çekebilmek için de birine ya da birilerine bu faizi verdi.

Yüksek miktarda döviz olan kişi ya da kişilerle banka arasındaki iletişim nasıl kuruluyor?

Ya da yüksek miktardan ne anlamamız gerekiyor; 100 bin dolar mı, 1 milyon dolar mı?

Herhalde bir banka bir şahısta yüklü döviz olduğunu ya biliyor ya da onun piyasadan döviz toplayabileceğinden emin ve o şahsa böyle bir faiz oranı teklif ediyor.

Belki tersi oluyor ve elinde yüklü miktarda döviz olan ya da döviz temin edebilecek durumda bulunan şahıs bankaya “Şu faizle şu kadar döviz getiririm” diyor.

Herkes yüksek faiz elde etmek ister de asıl soru şu:

“Bir banka ihtiyacı olmasa durup dururken böylesine bir faiz yükü altına girmeyeceğine göre, o banka acaba sıkıntıda demek midir?”

Böylesine yüksek faiz veren bankalar BDDK tarafından mercek altına alınmakta mıdır?

Örneğin mayısta dolara yüzde 3.84 veren özel banka ve yüzde 3 faiz veren kamu bankası (ya da bankaları) herhangi bir incelemeye tabi tutulmuş mudur?”

YÜKSEK FAİZDE KAMU BANKALARININ DURUMU NE?

Fiilen uygulanan en yüksek faizle ilgili veriler iki bölüm halinde açıklanıyor. Birinde kamu bankaların faizini görüyoruz, diğerinde kamu bankaları da dahil tüm bankaların faizini.

Özel bankalar ayrıca açıklanmıyor ama eğer tüm bankaların faizi kamu bankalarından yüksekse farkın özel bankalardan kaynaklandığı ortaya çıkıyor.

Ama eğer herhangi bir faiz tüm bankalar ve kamu bankaları için eşit ise, o durumda şunu söylemek gerekiyor:

29.07.2021

“Bu oran ya bir kamu bankası ya da kamu bankalarından dolayı bu düzeyde veya kamunun yanı sıra özel bankalarda da bu oranı uygulayan var.”

Örnek verelim. Dolar cinsi mevduatta üç ve altı aya kadar vadeli ile bir yıldan uzun vadelinin faizi kamu bankalarında ve tüm bankalarda aynı.

Euro cinsi mevduatta ise bir aya ve bir yıla kadar vadeli ile bir yıldan uzun vadelinin faizi aynı düzeyde.

Yani eşitlik olan vadelerde tavan oranlar ya yalnızca kamu bankalarından kaynaklandı ya da kamu bankalarıyla birlikte özel bankalardan da bu oranları verenler oldu.

Ama hani milimi milimine denir ya, onbinde hanelerinin bile aynı olması tesadüf müdür? Dolayısıyla sanki bu aynı olan oranlar biraz kamu bankalarından kaynaklanmış gibi durmaktadır.

Bu raporu mutlaka okuyun

Servet YILDIRIM

29 Temmuz 2021 Perşembe

Merkez Bankası Enflasyon Raporu'nu bugün açıklıyor. Önemli bir dokümandır. Ekonomi ve piyasalarla bir şekilde ilgilenenlerin yakından izlemesi, hatta önlerine alıp “didik didik etmeleri gereken” bir rapordur.

Finansal İstikrar Raporu, PPK faiz kararı ve toplantı özetleri, Merkez Bankası Başkanı'nın konuşmaları, basın duyuruları ve toplantıları, hükümete yazılan açık mektup, aylık fiyat gelişmeleri bülteni ile para ve kur politikası metinleri gibi başka iletişim araçları da var. Ama bence Merkez Bankası'nın iletişimindeki en önemli araç üç ayda bir yayınladığı Enflasyon Raporu'dur. Enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde bankanın temel iletişim aracıdır.

Raporda nelere bakılmalı?

TCMB bu raporda, enflasyonun nasıl seyredeceğine ilişkin tahminlerini ve tahminlerinde değişiklik varsa nedenlerini açıklar. Enflasyon ve makroekonomik gelişmeler kapsamlı olarak ele alınır ve enflasyonu etkileyen tüm unsurlar değerlendirilir. Gelecekte uygulanacak politikalara ilişkin sinyaller verilir. Ve dahası önemli bir şeffaflık ve hesap verme aracıdır.

Raporda bazı “kutu”lar vardır; önemli konulara ışık tutulur. Mesela nisanda açıklanan raporda “ABD Hazine Getiri Eğrisi Hareketlerinin Türkiye'ye Etkisi” ve “Gelişmekte Olan Ülkelerde Kur Geçişkenliği” gibi merak edilen soruların yanıtlarının arandığı kutular vardı.

Rapor açıklandığında tabii ki ilk olarak Merkez Bankası'nın 2021 ve 2022 enflasyon tahminlerine bakılacak. En son açıklanan raporda 2021 enflasyon tahmini yüzde 9.4'ten yüzde 12.2'ye yükseltilmişti. Aynı şekilde daha önceki raporda yüzde 7 olan 2022 enflasyon tahmini ise 7.5 olarak revize edilmişti. Merkez Bankası bu tahminleri yaparken ihracat ağırlıklı küresel üretim endeksi, ortalama petrol fiyatları, ithalat fiyatları ve gıda fiyat enflasyonu gibi bazı varsayımlarda bulunur.

Eğer bu varsayımlar şaşarsa tahminler de şaşar. Geçmişte de böylesi çok sapmalar yaşanmıştır. Mesela son açıklanan raporda yer alan 2021 enflasyon tahminindeki 2.8 puanlık yükselişin 1.8'i ithalat fiyatlarının varsayıldığından yüksek seyretmesinden kaynaklandı. Gıda fiyatlarının yüksek seyretmesi, haberleşme hizmetleri özel iletişim vergisindeki artış, tütün ürünlerindeki vergi ayarlamaları ve talebin beklenenden daha canlı seyretmesi de geri kalan 1 puanlık sapmayı açıklıyordu.

Tahmin değişikliğine zorlayacak taze faktörler

Çok muhtemeldir ki son üç ayda TCMB'nin varsayımlarında, tahminini değiştirmeyi gerektiren yeni bazı sapmalar oldu. Kurun ve petrol fiyatlarının yüksek seyretmesi tahminlerde yeni sapmaya yol açacak bir faktör olabilir. Özellikle kur etkisi önemlidir çünkü son açıklanan Enflasyon Raporu'nda denildiği gibi: "Enflasyonun daha yüksek ve oynak, kur değişimlerinin daha büyük, yabancı para borçluluğun (dolarizasyonun) daha yüksek ve yerli tüketimin içerisinde ithal ürünlerin payının daha fazla olduğu ekonomilerde kur geçişkenliği de yüksek olmaktadır." Biz de bu ekonomilerden biriyiz.

Nisan Enflasyon Raporu'ndaki tahminler, küresel büyüme ve dış talep görünümünde salgın kaynaklı olumsuz bir şokun yaşanmayacağı ve küresel risk iştahında ilave bozulma olmayacağı bir görünüm çerçevesinde üretilmişti. Ancak pandemi de mutasyonlara bağlı yeni dalgalar ve olası kapanmalar tahminleri gözden geçirmeyi gerektirebilir.

Enflasyona dair yukarı yönlü oldukça fazla risk var. Mesela başta petrol olmak üzere emtia fiyatları ciddi bir tehdit oluşturuyor. Aynı şekilde işlenmemiş gıda fiyatlarındaki oynaklık da tahminlerde yanılmaya yol açıyor. Öte yandan pandemi nedeniyle tedarik zincirlerinde yaşanan aksamalar enflasyon baskısı oluşturmaya devam ediyor. Yüksek seyreden üretici fiyat enflasyonunu TÜFE'ye yansımalarının ne ölçüde olacağı da ayrı bir belirsizlik. Devletin kontrol ettiği fiyatlardaki umulmadık ayarlamalar bir anda hesapları değiştirebiliyor.

İşte tüm bu risklerin ve enflasyona olası yansımalarının Merkez Bankası gözlüğünden nasıl görüldüğünü görmek için bugün açıklanacak raporu okuyun.

Abdulkadir Selvi

Cumhurbaşkanlığı seçimi için iki yeni kulis

29 Temmuz 2021

Seçimlere iki yıl var ama cumhurbaşkanlığı tartışması bitmiyor. Daha doğrusu muhalefetin cumhurbaşkanı adayı kim olacak sorusu gündemden düşmüyor. Bütün yollar Roma'ya çıkar misali tüm operasyonların altında 2023 seçimleri yatıyor. O nedenle sis perdesinin aralanıp net bir fotoğrafın ortaya konulması gerekiyor.

Kulislerde konuşulanları 40 artı iki madde halinde sıralamak istiyorum.

KILIÇDAROĞLU'NUN B PLANI

1- Kılıçdaroğlu, kasım ayından bu yana her adımda cumhurbaşkanlığı adaylığına daha çok yaklaşıyor.

2- Ancak **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığının A planı olmadığı, B planı olarak yedekte tutulduğu söyleniyor.

3- Kılıçdaroğlu, Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş isimlerinin ön plana çıkmasını önlemek için kendi ismini ön plana çıkardı.

İMAMOĞLU VE YAVAŞ'I DÜŞÜNÜYOR MU?

4- Peki **Kılıçdaroğlu, Ekrem İmamoğlu** veya **Mansur Yavaş**'ı cumhurbaşkanı adayı olarak düşünüyor mu?

5- Bu sorunun tek ve net bir yanıtı var. O da **Kılıçdaroğlu, İmamoğlu** ve **Yavaş**'ı düşünmüyor.

6- Kılıçdaroğlu, İmamoğlu ve **Yavaş**'ın bir dönem daha belediye başkanı olarak hizmet vermesini istiyor.

AKŞENER FAKTÖRÜ

7- Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adayına Millet İttifakı olarak karar vereceklerini söyledi. Bu doğru. Ama tabii uzlaşma sağlanabilirse.

8- Bu durumda İYİ Parti Lideri **Meral Akşener**'in belirleyici rolü önem kazandı.

9- Akşener aday olmayacağını ve sistemin önünü tıkamayacağını açıkladı. Ama bu kendisine sunulan her ismi kabul edeceği anlamına gelmiyor.

10- İYİ Parti tek kadın aday olması nedeniyle **Akşener**'i istiyor.

ALTIN HİSSE

11- Ortak aday olma imkânı olursa **Meral Akşener** aday olacak ama olmazsa 2018 seçimlerinde olduğu gibi tek başına ortaya çıkmayacak.

12- Akşener ortak aday olmasını sağlayamazsa kimin aday olacağını belirlemek istiyor. O nedenle altın hisse **Akşener**'in elinde.

13- Akşener'in, **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığına sıcak bakmadığı, kamuoyu araştırmalarına göre kimin kazanma şansı varsa onun aday gösterilmesi gerektiğini savunduğu söyleniyor.

14- Akşener'in, kamuoyu araştırmalarına göre **Ekrem İmamoğlu** öndeyse **İmamoğlu**'nu, **Mansur Yavaş** öndeyse **Yavaş**'ı destekleyeceği ifade ediliyor.

KILIÇDAROĞLU-İMAMOĞLU GERİLİMİ

15- Cumhurbaşkanı adayı olmak isteyen **Ekrem İmamoğlu**'nun, **Kılıçdaroğlu**'nun kafasında kendisine yer olmadığını görmesi nedeniyle huzursuz olduğu söyleniyor.

16- Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığının ön plana çıkarılması nedeniyle **İmamoğlu** ile **Kılıçdaroğlu** arasında bir gerilim yaşandığı söyleniyor.

17- CHP cumhurbaşkanı adayı göstermediği takdirde **Ekrem İmamoğlu**'nun yüz bin imza toplayarak aday olması formülüne ihtimal verilmiyor. **İmamoğlu** bu durumda hem **Erdoğan**'la hem de Millet İttifakı'nın adayı ile yarışmak zorunda kalacak.

18- İmamoğlu'nun, **Akşener** ve HDP desteğine güvendiği söyleniyor.

YAVAŞ NE YAPACAK?

19- Anketlerde ismi ön planda çıkan **Mansur Yavaş**'ın ise cumhurbaşkanlığı mücadelesine girmeyeceği ifade ediliyor.

20- Mansur Yavaş, şartların olgunlaşmasını bekliyor.

CUMHURBAŞKANI ADAYI KRİTERLERİ

21- Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı adayı kriterlerini açıklamıştı.

“Millet İttifakı'nın adayı, nefsinin terbiye etmiş biri olmak zorunda. Başkanlığın verdiği muazzam yetkilerle yozlaşmayacak, gücünü hızlıca Meclis'e ve başbakana teslim edecek bilgelikte biri olmalı. Ülkeyi cumhurbaşkanı değil, başbakan yönetecek. Bu tarihi adıma ancak nefsinin hâkim olabilen ve kendinden önce ülkesini düşünen bir cumhurbaşkanı vesile olabilir” demişti.

NEDEN ÖNEMLİ?

22- Kılıçdaroğlu, nefsinin terbiye etmiş bir evliya aramadığına göre buna neden ihtiyaç duydu?

23- Millet İttifakı'nın seçimlerde önce kamuoyunun karşısına çıkıp, seçimleri kazandıkları takdirde parlamenter sisteme geçileceğine dair ortak bir deklarasyon yayınlaması öngörülüyor.

24- Cumhurbaşkanı adayı ile parlamenter sisteme geçildiği takdirde yetkilerini başbakana devretme konusunda bir anlaşmaya varılması öngörülüyor.

25- Kılıçdaroğlu'nun, “Millet İttifakı'nın adayı, nefsinin terbiye etmiş biri olmak zorunda” sözü bu aşamada önem kazanıyor. Cumhurbaşkanı adayı seçildiği takdirde yetkilerini başbakana devretmeyi kabul edecek biri olmalı.

HDP NE YAPAR?

26- HDP Eş Genel Başkanları **Pervin Buldan** ve **Mithat Sincar**, 2023 seçimlerine dönük önemli mesajlar veriyorlar.

27- Buldan ve **Sincar**, cumhurbaşkanı adayının belirlenmesi sürecinde etkin olmak istediklerini ifade ediyorlar. Yani **“Cumhurbaşkanının belirleneceği masada biz de olalım. Yoksa sonradan gelip bize şu aday olsun destekleyin, demeyin”** mesajını veriyorlar.

ÜÇÜNCÜ İTTİFAK

28- Yine **Buldan** ve **Sancar**, Millet İttifakı'na girmek gibi bir heveslerinin olmadığını, Millet İttifakı'ndan da bir davet almadıklarının altını çiziyorlar.

29- HDP'nin baraj sorunu olmadığını belirterek, üçüncü bir ittifak sinyalini veriyorlar. HDP'nin bünyesinde TİP'in de yer alacağı demokrasi bileşenleri ittifakından söz ediliyor.

30- İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener**, HDP'ye Millet İttifakı'nın kapılarını kapatmış ve seçimlere ayrı olarak girmesini önermişti.

BU YAZIYI NİYE YAZDIM?

Yukarıda sıraladığım maddeleri zaten siz de biliyorsunuz. Ayrıca ben bir süredir zaten bu kulisleri aktarmaya çalışıyorum. Peki burada yeni olan ne var?

YENİ KULİSLER

31- Cumhurbaşkanlığı adaylığı için **Kılıçdaroğlu**'nun A planının, Millet İttifakı'nın da kabul edebileceği, siyaset üstü ortak bir isim olduğu söyleniyor.

32- Kılıçdaroğlu'nun bu nedenle iki isimle temas halinde olduğu ifade ediliyor.

33- CHP Genel Başkan Yardımcısı **Faik Öztrak**'ın da bu temaslarda devrede olduğu söyleniyor.

34- Bu isimlerden birinin geçmişte AK Parti'de önemli görevler üstlenmiş biri olduğu ifade ediliyor. Hemen aklınıza **Abdullah Gül** ya da **Ali Babacan** gelmesin. Onlar değil, daha yıpranmamış bir isim olduğu söyleniyor.

HDP CUMHURBAŞKANI ADAYI ÇIKARACAK MI?

35- En kritik halkalardan biri ise HDP'nin tavrı olacak.

36- Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday gösteren HDP bu seçimde de cumhurbaşkanı adayı çıkaracak mı? Eğer üzerinde uzlaşmaya varılabilirse HDP'nin 2023 seçimlerinde cumhurbaşkanı adayı çıkarmayacağı söyleniyor.

37- Seçimlere Millet İttifakı ile birlikte girmeyecek olan HDP'nin cumhurbaşkanı adayı çıkarmayarak muhalefetin ortak adayını destekleyeceği ifade ediliyor.

38- HDP Milletvekilleri **Meral Daniş Beştaş**, **Garo Paylan** ve **Hişyar Özsoy**'un ABD'deki temasları sırasında HDP hakkında açılan kapatma davası ile cumhurbaşkanı adayı konusunun ele alındığı ifade ediliyor.

ABD'DE ADAY ÇIKARMAYIN DENİLDİ Mİ?

39- ABD'deki temaslar sırasında HDP'lilere cumhurbaşkanı adayı çıkarmamaları, muhalefetin ortak adayını desteklemeleri yönünde telkinler yapıldığı konuşuluyor. Ben kulislerde konuşulanları aktardım, doğrusunu ise onlar bilir.

40- Bu süreçte HDP hakkında açılan kapatma davasının sonucu etkili olacak. Bu kez farklı bir karar çıkabilir.

SON SÖZ

Bu kadar uzun yazıyı iki noktayı vurgulamak için yazdım.

1- Kılıçdaroğlu'nun siyaset üstü iki isimle temas halinde olduğu.

2- HDP'nin cumhurbaşkanı adayı çıkarmayarak Millet İttifakı'nın ortak adayına destek vereceği. Cumhurbaşkanlığı seçimi **Aşık Veysel**'in dediği gibi, "**Uzun ince bir yol**"a benziyor. Ama bu seçim hepsinden farklı bir seçim olacak.

Esfender KORKMAZ

Dinî taassup kalkınmaya engeldir

29 Temmuz 2021 Perşembe

Dünyayı küreselleşmenin getirdiği gelir dağılımında bozulma ve finansal riskler tehdit ederken, İslam ülkeleri ayrıca siyasi İslam tehdidi altındadır. Afganistan ve Tunus'ta yaşananlar, siyasi İslam ve Teokrasi sorununun ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Dahası Teokrasi ülke kalkınması için de açık bir risk oluşturuyor.

Dinî taassup her zaman ve bugün ülkelerin kalkınmasını engellemiştir.

1. Dinler demokrasi istemez.

Reformdan önce, Orta Çağ Hristiyan dünyasında kilise, krallar nezdinde ve devlet yönetiminde etkilidir. Bunun için o çağlarda hep halk yönetimine karşı olmuştur.

Radikal İslam daha da ileri gider ve demokrasinin küfür rejimi olduğunu söyler.

Ferdi mülkiyet esasına dayanan sosyo-ekonomik sistemlerde demokrasi olmazsa, kalkınma sağlanamaz. Bunun nedenlerini açıklamaya gerek yok... Zira biz önce OHAL döneminde, sonrasında Başkanlık rejimi ile Otokrasi döneminde bizzat yaşadık... Yaşıyoruz.

Bugün demokrasinin olmadığı, Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde, Afganistan'da, Sudan'da, kalkınma sağlanamadı. İran, petrol imkânlarına rağmen kalkınamadı. Şeriat yönetimine geçen Pakistan'da ise bugün ve ufukta kalkınma umudu yoktur.

2. Siyasi İslam anlayışı kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasını önlüyor.

İran'da Tebriz'de 3000 kişilik cami yapıldı. Cuma günleri vali ve mollalar gittiği için halkın da bir kısmı gidiyor fakat yine de yarısı boş kalıyor. Normal zamanlarda ise 8-10 kişi namaz kılıyor. Tebriz'de 3000 kişilik cami yapmak tamamıyla kaynak israfıdır. Yerine 1000 kişilik cami yapılabilirdi. Kalan kaynaklarla devlet sosyal fayda yaratan yatırım yapabilirdi.

Türkiye'de, Diyanet İşleri Başkanlığı'na birçok bakanlıktan daha fazla kaynak ayrılıyor.

Siyasi İslam devleti ele geçirmek ister. Zira devlet gücünü kullanarak laikliği kaldırmak ve İslami kuralları getirmek ister. Bu gerçeği de FETÖ terörü ile yaşadık.

Dahası, Başkanlık rejimi ile birlikte devlet, parti devleti oldu. Devlet kadroları ve kaynakları yandaşlara ve AKP'nin seçim popülizmine tahsis edildi. Yine, itibarda tasarruf olmaz anlayışı nedeni ile bütçe kaynakları saraylar, uçaklar, kamuda lüks araçlara gitti. Devlet bütçesinde yatırıma ayrılacak kaynak kalmadı.

İslam ekonomisinin bilinen amacı, İslami kurallar ve geleneklere uyan bir ekonomik düzen kurmak ve tanımlamaktır. Bu amaç çekirdek halde 1940'lı yıllarda şekillendi ve otuz yıl sonra birçok ülkede uygulanmaya başlandı. Pakistan ve Malezya gibi ülkelerde hükümetler şu anda İslam'ın merkezî yeniden dağıtım sistemi olan "**zekat**" sistemini kullanıyor. Bugün ülkelerin **Global ekonomiye** uyum sağlaması imkansızdır. Detaylı bilgi için (Timur Kuran, The Genesis of Islamic Economics A Chapter in the Politics of Muslim Identity)'ye bakılabilir.

3. Dinler faizi kutsamaz.

Altmıştan fazla ülkede İslami bankalar mevcut ve klasik bankacılığa faizsiz alternatifler sunmaktalar. Ne var ki bu ülkelerin hiçbirisi de kalkınmış değil ve hepsinde refah seviyesi çok düşüktür.

Hristiyanlıkta kutsal kitap faizi yasaklar. Bu nedenle Avrupa Orta Çağ sonuna kadar faizle uğraşmıştır.

Eğer faiz yasağı devam etseydi, Batı'da iktisadi gelişme kök salmazdı.

İslam'da büyüme, istikrar ve kalkınmanın önündeki en büyük handikap faizin yasaklanmış olmasıdır. **İslami anlayışa göre**; İslami sistem ile faiz bağdaşmaz. Faiz bütün Müslümanlara haram ve yasaktır. Faiz, üretimi kısar, fabrikaların çalışmasını önler, bir noktada durdurarak, krizlerin doğmasına sebep olur. Faiz, mübadeleyi yavaşlatır, tedavülü frenler ve millî geliri azaltır. **Faiz yasağını kabul etmeyenler, İslam devletine isyan etmiş sayılırlar.**

Gerçekte, faiz de emek gibi, rant gibi üretim faktörü karşılığıdır. Sistemin anahtarıdır.

Özet olarak; İslam'da Kur'an'ın, radikal İslam, mezhepler, tarikatlar, siyasi İslam tarafından farklı farklı yorumlanması, İslam ülkelerinde kalkınma dinamiklerini körleştirmiş ve kalkınma enerjisini yok etmiştir. Türkiye bu anlamda kritik eşiktir.